

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΑ

ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Μπορεί να σε σταματήσουν αστυνομικοί με στολή ή με πολιτικά, οπουδήποτε και να ζητήσουν να εξακριβώσεις τα στοιχεία σου. Από τον αστυνομικό με πολιτικά, **απαίτησε την επίδειξη ταυτότητας. Κατόπιν επέδειξε ταυτότητα ή διαβατήριο. Από τη στιγμή που έχεις το σχετικό έγγραφο, δεν έχεις υποχρέωση να τον ακολουθήσεις στο τμήμα.**

Στην περίπτωση που ζητήσει ο αστυνομικός να σου κάνει σωματική έρευνα, **απαίτησε να μάθεις την αιτία, τους ακριβείς λόγους που οδηγούν τον συγκεκριμένο αστυνομικό να σε θεωρεί ύποπτο για διάπραξη αυτόφωρου κακουργήματος ή πλημμελήματος.**

Λόγοι που αφορούν την εμφάνισή σου ή το σημείο όπου βρίσκεσαι, δεν θεωρούνται επαρκείς. Αν ο αστυνομικός επιμένει, **απαίτησε να πληροφορηθείς τα στοιχεία του, και δήλωσέ του ότι σκοπεύεις να υποβάλεις μήνυση για δυσφήμιση και έργω εξύβριση, και θα επιδιώξεις αποζημίωση για την ηθική σου βλάβη.**

Σε περίπτωση προσαγωγής στο Α.Τ., παρότι έχεις τα απαραίτητα έγγραφα:

Ζήτησε να μάθεις την αιτία της προσαγωγής σου.

Δήλωσε στους αστυνομικούς ότι παρανομούν, παραβιάζουν τα συνταγματικά σου δικαιώματα.

Ζήτησε τα ονόματα των αστυνομικών που σε συλλαμβάνουν ώστε να γνωρίζεις ποιους θα καταγγείλεις για παράνομη σύλληψη και παράνομη κατακράτηση (ακόμη και αν τελικώς δεν το κάνεις).

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΛΛΗΨΗΣ

A. ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ.

1. Απαίτησε να μάθεις για ποιο συγκεκριμένα αδίκημα σε συλλαμβάνουν.
2. Ακολούθησε την συμπεριφορά που εκτέθηκε προηγουμένως. Π.χ. Δεν έχω κάνει καμία παράνομη πράξη και με συλλαμβάνουν άδικα.

B. ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ

Φρόντισε να μην απαντήσεις σε καμία ερώτηση των αστυνομικών, ούτε καν να εμπλακείς σε «φιλική κουβεντούλα». Οτιδήποτε πεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναντίον σου

Γ. ΣΤΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Φρόντισε να ενημερωθείς αν κατηγορείσαι για κάτι ή αν πρόκειται για απλή προσαγωγή. Σε κάθε περίπτωση **απαίτησε την άμεση επικοινωνία με δικηγόρο.**

Στην περίπτωση της προσαγωγής, πίεσε για την άμεση απελευθέρωσή σου, ως εξής:

Σε κάθε αστυνομικό που περνά από μπροστά σου καθώς στέκεσαι και περιμένεις, επαναλαμβάνεις απαιτητικά τα παρακάτω.

1. Διαμαρτύρομαι για την παράνομη κατακράτησή μου και απαιτώ να αφεθώ αμέσως ελεύθερος.
2. Απαιτώ να επικοινωνήσω με το δικηγόρο μου τώρα αμέσως.
3. Γνωρίζω τα δικαιώματά μου και σκοπεύω να τα ασκήσω. Απαιτώ το όνομα των υπευθύνων για την παράνομη κατακράτησή μου προκειμένου να υποβάλω μήνυση.

Μη θεωρήσεις δεδομένο ότι η «υπομονετική» στάση σου κατά τις ώρες της αναμονής θα σε βοηθήσει να ξεμπερδέψεις.

Συνήθως, η αστυνομία συλλαμβάνει δεκάδες ανθρώπους χωρίς να τους ενημερώσει για την αιτία, τους χαρακτηρίζει όλους προσαχθέντες και μετά από πολλές ώρες, αποδίδει αδικήματα στους περισσότερους από αυτούς.

Σε περίπτωση σύλληψης και απαγγελίας κατηγοριών, κεντρική συμβουλή που πρέπει να διέπει όλη σου τη στάση είναι η ερμητική σιωπή σε οποιαδήποτε προσπάθεια των αστυνομικών να σε προσεγγίσουν. Δεν απαντάς σε άλλες ερωτήσεις, πέραν των στοιχείων ταυτότητας (π.χ. ούτε καν αν έχεις αδέρφια, πού εργάζεσαι κλπ.) και γενικά διατήρησε μία αποστασιοποιημένη στάση (αρνήσου κέρασμα καφέ κλπ.). Απαίτησε την επικοινωνία σου με συνήγορο. Αρνήσου να απολογηθείς προανακριτικά χωρίς δικηγόρο.

Αν παρά ταύτα, επιλέξεις να απολογηθείς χωρίς δικηγόρο, είναι χρήσιμο, να δώσεις προανακριτική κατάθεση με το παρακάτω περιεχόμενο:

Δεν διέπραξα καμία παράνομη πράξη. Η σύλληψή μου είναι απολύτως παράνομη, το ίδιο και η κράτησή μου. Προτίθεμαι να υποβάλω μήνυση και γι' αυτό ζητώ να μου ανακοινωθούν τα ονόματα των υπευθύνων. Αναλυτικά θα απολογηθώ ενώπιον των δικαστικών αρχών.

Αρνήσου να απαντήσεις σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη ερώτηση, πλην των παραπάνω αναφερόμενων ως εξής:

«Αρνούμαι να απαντήσω δεδομένου ότι μετά την παράνομη σύλληψή μου για δήθεν αδικήματα τα οποία ουδέποτε διέπραξα, αμφιβάλω για την νόμιμη διεξαγωγή προανάκρισης από την αστυνομία. Επιφυλάσσομαι και πάλι να απαντήσω ενώπιον των εισαγγελικών και δικαστικών αρχών.»

Ακόμα και αν κρίνεις ότι κάτι μπορεί να διευκολύνει τη θέση σου, έχεις κάθε χρονικό περιθώριο να το καταθέσεις αργότερα, αφού θα έχεις μιλήσει με δικηγόρο και τους οικείους σου.

Μην δέχεσαι τίποτα πόσιμο ή φαγώσιμο εκτός από συσκευασμένα είδη (π.χ. μπουκάλι νερό, κρουασάν κλπ.). Επίσης δεν υπογράφεις κανένα έγγραφο χωρίς την παρουσία δικηγόρου, με εξαίρεση το έγγραφο της προανακριτικής σου απολογίας, εφόσον έχεις απολογηθεί με τη θέλησή σου και εφόσον έχει το παραπάνω περιεχόμενο.

Βασικά δικαιώματα στο αστυνομικό τμήμα:

1. Έχεις δικαίωμα να ζητήσεις το έντυπο με τα δικαιώματά σου στη μητρική σου γλώσσα.
2. Έχεις δικαίωμα να κάνεις ένα επιτυχημένο τηλεφώνημα
3. Έχεις δικαίωμα να επιλέξεις δικηγόρο της αρεσκείας σου
4. Μπορούν να σου αφαιρέσουν όλα τα κινητά αντικείμενα (π.χ. ρολόι, κινητό, χρήματα, κλειδιά). Έχεις δικαίωμα να απαιτήσεις τη σύνταξη σχετικού καταλόγου. Παράδωσε το κινητό μόνο αφού αφαιρέσεις την κάρτα και σε κάθε περίπτωση αποενεργοποίησέ το.
5. Αν είσαι γυναίκα, απαιτήσε να σου γίνει σωματική έρευνα από γυναίκα αστυνομικό.
6. Αν έχεις τραυματιστεί κατά την «σύλληψη σου» απαιτήσε:

1) Την άμεση μεταφορά σου σε νοσοκομείο, ακόμη και στην περίπτωση φαινομενικά ελαφρού τραυματισμού. Ποτέ δεν μπορείς να γνωρίζεις την εξέλιξη μιας σωματικής βλάβης και επιπλέον περιφρουρείς τη σωματική σου ακεραιότητα από τυχόν νέες επιθετικές διαθέσεις κάποιου αστυνομικού.

2) Την εξέτασή σου από ιατροδικαστή και την έκδοση σχετικής γνωμάτευσης.

Η αστυνομία οφείλει να σε οδηγήσει το συντομότερο δυνατό στον εισαγγελέα, σε κάθε περίπτωση εντός 24 ωρών.

Αν παρέλθει ένα 24ωρο από τη σύλληψή σου χωρίς να έχεις οδηγηθεί στον Εισαγγελέα, απαιτήσε να αφεθείς ελεύθερος, ακόμη και αν σου έχουν αποδοθεί κατηγορίες.

Δ. ΣΤΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

Ο Εισαγγελέας σου απαγγέλλει κατηγορίες και:

A. Θα σε παραπέμψει να δικαστείς με την αυτόφωρη διαδικασία εάν η κατηγορία είναι πλημμέλημα ή

B. Θα σε παραπέμψει σε Ανακριτή εάν η κατηγορία είναι κακούργημα.

7. ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΑΦΟΥ ΑΦΕΘΕΙΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΑΓΩΓΗ Η ΣΥΛΛΗΨΗ

Ειδοποίησε τους οικείους σου ότι είσαι ελεύθερος

Μην «φλυαρείς» για τις πράξεις σου ούτε στους οικείους σου, δεν σε εξυπηρετεί σε τίποτα και μπορεί να σε ακούσουν και «λάθος άνθρωποι».

Σε περίπτωση που έχεις κακοποιηθεί, φρόντισε να εξεταστείς σε δημόσιο νοσοκομείο και ζήτη αντίγραφο της γνωμάτευσης.

8. ΜΑΡΤΥΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ

Από την στιγμή που θα προσαχθείς σε αστυνομικό τμήμα να ξέρεις ότι οτιδήποτε καταθέσεις για τον εαυτό σου η τρίτο μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναντίον σου ή να επιβαρύνει χωρίς τη θέλησή σου ανθρώπους που πιθανόν να είναι αθώοι.

Μην ξεχνάς: η γνώση είναι δύναμη!

Τα δικαιώματα του οδηγού σε αστυνομικό έλεγχο

Ο αστυνομικός έλεγχος με αυτοκίνητο είναι κάτι που μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε, οπουδήποτε και ανά πάσα στιγμή. Η τήρηση του ΚΟΚ, της τάξης και της δημόσιας ασφάλειας δεν μπορεί να γίνει καλή τη πίστει, αλλά κάποιος πρέπει να μεριμνήσουν για αυτό. Με την αρμόζουσα συμπεριφορά αστυνομικού-οδηγού, αυτή η όχι ιδιαίτερα ευχάριστη διαδικασία καθίσταται μια απλή 5λεπτη υπόθεση ρουτίνας. Για αυτό υπάρχουν κάποιοι βασικοί κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται εκατέρωθεν.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι η συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων δεν είναι πάντα η πρόπουσα. Είναι αρκετές οι περιπτώσεις όπου ένας αστυνομικός έλεγχος, λόγω κατάχρησης της εξουσίας κατέληξε στις δικαστικές αίθουσες. Η Ελλάδα έχει καταδικαστεί επτά φορές από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για φαινόμενα αστυνομικής αυθαιρεσίας. Είναι αυτονόητο πως κάθε πολίτης, ακόμη κι αν έχει υποπέσει σε παράβαση, δικαιούται υποδειγματικής συμπεριφοράς.

Ποιος ελέγχει τι;

Αστυνομικός έλεγχος στο αυτοκίνητο μπορεί να μας γίνει για διάφορους λόγους. Είτε μπορεί να περάσουμε τυχαία από κάποιο σημείο όπου έχει στηθεί μπλόκο, είτε ενώ βρισκόμαστε εν κινήσει να μας προσεγγίσει περιπολικό και να μας ζητήσει να σταματήσουμε. Στην πρώτη περίπτωση συνήθως πρόκειται για τυπικό έλεγχο της Τροχαίας. Αν ο έλεγχος συνδυάζεται με ραντάρ ταχύτητας προφανώς έχει διαπιστωθεί παράβαση.

Στη δεύτερη περίπτωση πιθανότατα κάτι στο αυτοκίνητο, ή στη συμπεριφορά μας κέντρισε το ενδιαφέρον του αστυνομικού. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να γίνει όχι μόνο από την Τροχαία αλλά και από κάποια άλλη ομάδα της Αστυνομίας (ομάδα ΔΙΑΣ, ομάδα Ζ κ.λπ.).

Πιο σύνθετη και σπάνια περίπτωση είναι τα λεγόμενα «μικτά κλιμάκια» αποτελούμενα από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Μηχανολογικού της εκάστοτε Νομαρχίας, της Τροχαίας και του ΣΔΟΕ. Στην παραμεθόριο, ελέγχους διενεργεί και το σώμα Συνοριοφυλάκων. Πέραν της Αστυνομίας, ανάλογους ελέγχους μπορεί να κάνει το Λιμενικό Σώμα αποκλειστικά σε σημεία της αρμοδιότητάς του.

Είναι η κάμερα απόδειξη;

Η βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση ή φωτογράφιση περιστατικών και συνομιλιών, δεν αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία. Στην περίπτωση που κάποιος οδηγός επιχειρήσει να βιντεοσκοπήσει φανερά ένα στιγμιότυπο ελέγχου, παρότι έχει το δικαίωμα να το κάνει, είναι βέβαιο ότι οι αστυνομικοί θα αντιδράσουν. Σε περίπτωση «κρυφής κάμερας», το υλικό που θα καταγραφεί είναι στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε εισαγγελέα να το αξιολογήσει και να κρίνει αν θα το λάβει υπόψη του.

Ποια τύχη έχουν οι ΕΔΕ;

Σε περίπτωση μήνυσης – καταγγελίας ενός πολίτη προς αστυνομικό για τη συμπεριφορά του διενεργείται Ένορκη Διοικητική Εξέταση (Ε.Δ.Ε.). Στο σημείο αυτό η διαδικασία μπαίνει σε ένα γραφειοκρατικό τούνελ αμφιβόλου αξιοπιστίας. Σύμφωνα με το Συνήγορο του Πολίτη, υπάρχουν καταγγελίες για στημένες Ε.Δ.Ε. αφού πολλές από αυτές γίνονται κεκλεισμένων των θυρών χωρίς καν να ειδοποιηθεί ο καταγγέλλων ή ο συνήγορός του. Σε κάθε περίπτωση που διενεργείται Ε.Δ.Ε., θα πρέπει να κληθεί και ο ενάγων ενώπιον των προϊσταμένων αστυνομικών οργάνων για να δώσει τη δική του εκδοχή στην υπόθεση.

Τι αναφέρει ο Συνήγορος του Πολίτη

Σε οποιοδήποτε κρούσμα αστυνομικής αυθαιρεσίας και εφόσον η επαφή με τη ΕΛ.ΑΣ. δεν έχει οδηγήσει σε επίλυση του προβλήματος, ο θιγόμενος μπορεί να προσφύγει στο Συνήγορο του Πολίτη όπου κάθε μήνα φθάνουν δεκάδες καταγγελίες πολιτών για παράτυπη συμπεριφορά και κατάχρηση εξουσίας από αστυνομικά όργανα.

Τα αποτελέσματα της υπηρεσιακής επαφής Συνηγόρου του Πολίτη και ΕΛ.ΑΣ. δείχνουν απογοητευτικά. Όπως αναφέρεται, είναι σχεδόν αμελητέος ο αριθμός των περιπτώσεων όπου καταλογίστηκαν ευθύνες και επιβλήθηκαν πειθαρχικές ποινές σε αστυνομικούς. Επιπλέον, όπου καταλογίστηκαν ευθύνες ήταν πολύ μικρότερες σε σχέση με τα καταγγελλόμενα.

Αντίθετα, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, η έρευνα δεν οδήγησε καν στην άσκηση πειθαρχικής δίωξης και οι υποθέσεις μπήκαν στο αρχείο με τη αιτιολογία ότι, η συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων ήταν άψογη.

Μεγάλος αριθμός καταγγελιών που έχουν γίνει στο Συνήγορο του Πολίτη απορρίφθηκαν ως αβάσιμες πριν καν εξεταστούν παρότι ήταν σοβαρές και συνοδεύονταν από τα απαιτούμενα δημόσια έγγραφα.

Μάθετε τα δικαιώματά σας σε περίπτωση «δυσάρεστης επαφής» με τις αστυνομικές αρχές...

Ο μικρός αυτός οδηγός θα σας δώσει ορισμένες πρακτικές οδηγίες για τα δικαιώματα που έχετε και το τι ακριβώς πρέπει να κάνετε, σε περίπτωση «δυσάρεστης επαφής» με τις αστυνομικές αρχές. Είτε πρόκειται για εξακρίβωση στοιχείων, είτε για σωματική έρευνα, είτε για προσαγωγή, είτε για έρευνα σε σπίτι, είτε για σύλληψη, πρέπει όλοι να θυμόμαστε πως το Σύνταγμα και οι νόμοι προστατεύουν τον κατηγορούμενο.

Αυτό σημαίνει πως έχετε δικαιώματα και πρέπει να απαιτήσετε να τα ασκήσετε! Η αστυνομία δε θα σας τα χαρίσει, αντιθέτως θα βασιστεί στην άγνοια, τον πανικό και τις βεβιασμένες κινήσεις σας, αν χάσετε την ψυχραιμία σας.

1. Εξακρίβωση στοιχείων

Αν σας σταματήσει αστυνόμος στο δρόμο και απαιτήσει να του δείξετε την αστυνομική σας ταυτότητα, οφείλετε να το κάνετε. Αν αρνηθείτε, μπορεί να τιμωρηθείτε με φυλάκιση από 10 ημέρες ως 1 χρόνο. (άρθρο 157 του νόμου 2458/1953).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αφού δείξετε την ταυτότητά σας, έχετε εκπληρώσει τις νόμιμες υποχρεώσεις σας. Μην απαντάτε σε άλλες ερωτήσεις, τύπου «τι κάνεις εδώ;» «πού πηγαίνεις;» κλπ διότι είναι παράνομες.

Μπορεί στη συνέχεια οι αστυνόμοι να σας ζητήσουν να τους ακολουθήσετε στο τμήμα για «εξακρίβωση στοιχείων». Εφόσον έχετε δείξει την ταυτότητά σας, αυτό είναι παράνομο, γι' αυτό οφείλετε να διαμαρτυρηθείτε. Αν παρ' όλα αυτά σας αναγκάσουν να τους ακολουθήσετε, τότε αυτό που συμβαίνει είναι στην πραγματικότητα μία παράνομη σύλληψη, αφού σας πηγαίνουν στο τμήμα

χωρίς να υπάρχει ούτε ένταλμα σύλληψης ούτε κλήση για προσαγωγή μάρτυρα! Άρα στο τμήμα πρέπει απλώς να δώσετε και πάλι τα στοιχεία σας και να αρνηθείτε να απαντήσετε σε οποιαδήποτε άλλη ερώτηση. Να επαναλαμβάνετε διαρκώς πως είναι παράνομο να σας κρατούν εκεί και να απαιτείτε να μιλήσετε με το δικηγόρο σας.

2. Σύλληψη

Η αστυνομία μπορεί να σας συλλάβει μόνο αν συντρέχει μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

A. Αν έχει εκδοθεί εναντίον σας ένταλμα σύλληψης

B. Αν διαπράξατε αυτόφωρο έγκλημα.

A. Αν έχει εκδοθεί εναντίον σας ένταλμα σύλληψης

Το ένταλμα σύλληψης είναι έγγραφο το οποίο εκδίδεται από τον ανακριτή και επιδίδεται από την αστυνομία στον ύποπτο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Πολύς κόσμος πιστεύει πως ο ανακριτής είναι ένας αστυνομικός. Αυτό είναι λάθος. Ο ανακριτής είναι δικαστής, που διενεργεί την ανάκριση, και μόνο αυτός μπορεί να υπογράψει ένταλμα σύλληψης.

Επιπλέον το ένταλμα, σύμφωνα με το νόμο, πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία σας και ακριβώς την πράξη για την οποία κατηγορείστε! Τα γενικά και αόριστα εντάλματα είναι παράνομα. Ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ξέρει ακριβώς για τι κατηγορείται. Ελέγξτε το ένταλμα και απαιτείστε να υπογράψετε την «έκθεση σύλληψης», ένα έγγραφο που θα αποδεικνύει τον τόπο και το χρόνο της σύλληψης.

Στη συνέχεια, ακολουθείστε τους αστυνομικούς, χωρίς να απαντήσετε σε ερωτήσεις. Εννοείται πως οποιαδήποτε βιαιοπραγία ή εξύβριση προς κατηγορούμενο που συνεργάζεται είναι παράνομη. Αν σας συμβεί, οι αστυνομικοί θα διαπράττουν ποινικά αδικήματα και μπορείτε να τους μηνύσετε.

B. Αν διαπράξατε αυτόφωρο έγκλημα

«Αυτόφωρο» ονομάζεται ένα έγκλημα από τη στιγμή στην οποία τελείται μέχρι το τέλος της επόμενης ημέρας. Σε περίπτωση αυτόφωρου εγκλήματος, ο νόμος δίνει στην αστυνομία το δικαίωμα να συλλάβει το δράστη, χωρίς δικαστικό ένταλμα σύλληψης. Αυτό κατ' αρχήν είναι σωστό, διότι θα ήταν παράλογο να έβλεπε π.χ. ένας αστυνόμος κάποιον βιαστή ή ληστή επί τω έργω και να έπρεπε να περιμένει να εκδώσει ο ανακριτής το ένταλμα! Ως τότε, ο δράστης θα είχε ήδη εξαφανισθεί.

Από την άλλη, όμως, η ελευθερία αυτή της αστυνομίας, οδηγεί συχνά σε αυθαιρεσία, γι' αυτό πρέπει να είστε ιδιαίτερα ψύχραιμοι και να ξέρετε ακριβώς ποια είναι τα δικαιώματά σας.

Οι αστυνόμοι που σας συλλαμβάνουν οφείλουν να σας δηλώσουν το έγκλημα για το οποίο σας πηγαίνουν στο τμήμα. Επαναλαμβάνουμε πως γενικές και αόριστες αιτίες συλλήψεως είναι παράνομες. Ζητήστε να υπογράψετε «έκθεση σύλληψης». Αυτό το έγγραφο θα αποδεικνύει το πώς ακριβώς έγινε η σύλληψη και θα σας είναι χρήσιμο στη συνέχεια.

Στο τμήμα **δηλώστε τα στοιχεία σας και μην απαντήσετε σε άλλες ερωτήσεις**. Μην αφήσετε να σας ξεγελάσουν, λέγοντας πως «δεν θα σας πουν ακόμα για τι κατηγορείστε» Απαιτείστε είτε να σας αφήσουν να φύγετε είτε να σας «αποδώσουν κατηγορία». Αυτό σημαίνει να σας πουν για τι ακριβώς κατηγορείστε, να σας ονομάσουν «κατηγορούμενο».

Το να είσαι «κατηγορούμενος», έχει τεράστια νομική σημασία. Ο κατηγορούμενος ΔΕΝ είναι μάρτυρας, δεν οφείλει «να πει την αλήθεια, και μόνο την αλήθεια, χωρίς φόβο και πάθος»! Το αντίθετο, ο κατηγορούμενος έχει το λεγόμενο «δικαίωμα της σιωπής». Δηλαδή σε όλες τις ερωτήσεις δεν οφείλει να πει την αλήθεια, δεν οφείλει να πει τίποτα, μπορεί απλώς να πει

«αρνούμαι την κατηγορία» ή απλά να πει «δεν απαντώ»!

Ο κατηγορούμενος ΔΕΝ ορκίζεται και κάθε τι που δήλωσε, αν είχε αναγκασθεί να ορκισθεί, απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί στη μετέπειτα διαδικασία. Το πρόβλημα, ωστόσο, είναι πως αυτή η διάταξη δεν εφαρμόζεται αυστηρά και συχνά παραβλέπεται. Γι' αυτό, για να μη χειροτερεύσετε τη θέση σας, αρνηθείτε να ορκισθείτε ή να υπογράψετε οποιοδήποτε έγγραφο που λέει πως κάνατε δηλώσεις υπό όρκο.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Μέχρι να έρθει ο δικηγόρος σας, μη δίνετε εξηγήσεις, μην προσπαθείτε να δικαιολογηθείτε, μη λέτε καν «δεν ξέρω», μην υπογράφετε τίποτα. Δεν είστε υποχρεωμένοι να απαντήσετε, οι ελληνικοί νόμοι και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σας δίνουν το δικαίωμα να μην δώσετε ΚΑΜΙΑ εξήγηση.

Να ζητάτε διαρκώς το δικηγόρο σας. Μη σταματήσετε να το απαιτείτε, μέχρι να σας επιτρέψουν να μιλήσετε μαζί του. Είναι πρωταρχικό δικαίωμά σας, είναι παράνομο να σας το στερήσουν!

Μάλιστα, αν δεν έχετε δικηγόρο, είναι υποχρεωμένοι να σας διορίσουν έναν.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Το μέγιστο χρονικό διάστημα που μπορούν να σας κρατήσουν στο τμήμα είναι 24 ώρες. Μετά πρέπει να σας οδηγήσουν στον εισαγγελέα ή να σας αφήσουν ελεύθερους. Αν σας κρατήσουν πάνω από 24 ώρες, διαπράττουν βαρύτατο ποινικό αδίκημα, και το ίδιο το Σύνταγμα και ο Ποινικός Κώδικας επιβάλλουν ποινές. Διαμαρτυρηθείτε έντονα και φυσικά, μετά το τέλος της διαδικασίας έχετε δικαίωμα να τους μηνύσετε.

3. Έρευνα σε ιδιωτικό χώρο

Η έρευνα σε ιδιωτικό χώρο, όπως σπίτι, γραφείο κλπ, μπορεί να γίνει μόνο με «ένταλμα έρευνας» που πρέπει να το ζητήσετε πριν ανοίξετε την πόρτα. Επιπλέον, απαιτείται να διενεργήσουν την έρευνα τουλάχιστον δύο άτομα, από τα οποία ο ένας πρέπει να είναι δικαστικός, όχι αστυνομικός! Ελέγξτε τα στοιχεία των αστυνομικών και του δικαστικού, ελέγξτε το ένταλμα έρευνας και μόνο τότε ανοίξτε την πόρτα.

Αν η έρευνα γίνει μέσα στην ημέρα, τότε αρκούν τα παραπάνω.

Αν, όμως, η έρευνα γίνει νύχτα, πρέπει να υπάρχει και ένταλμα σύλληψης συγκεκριμένου προσώπου ή να διενεργείται αυτόφωρο έγκλημα. Σημειωτέον πως νύχτα είναι από τις 8 μ.μ. - 6 π.μ. το χειμώνα (1 Οκτωβρίου – 31 Μαρτίου) και 9 μ.μ. - 5 π.μ. το καλοκαίρι (1 Απριλίου – 30 Σεπτεμβρίου).

ΠΡΟΣΟΧΗ! Άλλο είναι το «ένταλμα έρευνας» και άλλο το «ένταλμα σύλληψης». Το ένταλμα έρευνας αναφέρεται σε συγκεκριμένο χώρο, ενώ το ένταλμα σύλληψης σε συγκεκριμένο άτομο, το οποίο πρέπει να βρίσκεται στο σπίτι, την ώρα που θέλουν να εισέλθουν για να τον συλλάβουν. Αν δεν υπάρχει ένταλμα σύλληψης τη νύχτα, τότε οι αστυνομικοί πρέπει να σας πουν ότι διενεργείται αυτόφωρο έγκλημα και θέλουν να ερευνήσουν γι' αυτό. Πρέπει να μιλήσουν συγκεκριμένα και ειδικά πχ «Ακούστηκε πυροβολισμός και κραυγές, κάνουμε έρευνα για ανθρωποκτονία και σωματικές βλάβες».

Τελειώνοντας, να υπενθυμίσουμε πως ο οδηγός αυτός παρέχει νομικές συμβουλές σε πολύ απλό και πρακτικό επίπεδο, προσπαθώντας να σας «προετοιμάσει», ώστε να μη πανικοβληθείτε και προβείτε σε λόγια ή έργα που θα καταστήσουν χειρότερη τη θέση σας. Ο οδηγός αυτός ΔΕΝ αντικαθιστά σε καμία περίπτωση την ειδική νομική συμβουλή του δικηγόρου, που ο καθένας πρέπει αμέσως να καλέσει, σε περίπτωση κλήσης του από τις αρχές.

Ευελπιστούμε, ωστόσο, πως οι πρακτικές αυτές συμβουλές θα σας φανούν χρήσιμες, καθώς «μπλεξίματα» με την αστυνομική αυθαιρεσία μπορεί να έχει ο καθένας, ακόμα και άτομα που δεν

έχουν διαπράξει κανένα απολύτως έγκλημα. Και τότε θα διεξαχθεί ένας μικρός πόλεμος... η ψυχραιμία σας απέναντι στην αυθαιρεσία τους.